

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Răsăritul cel de sus

Astăzi s'a născut Cel făr' de început, cum au spus prorocii... Ce simple, dar în același timp pline de adânc și mângâietor înțeles sunt cuvintele acestui colind strămoșesc! Și iarăși, ce întortochiate, respingătoare și trase de păr ni-se arată explicațiile „științifice“ ale atâtor învățați moderni!

Astfel, ca să numim numai pe unul, Adolf von Harnack, șeful teologilor liberali din Germania, mort nu de mult, căutând „Esența creștinismului“ găsea că nu Fiul, ci Tatăl e centrul evangheliei propovăduite de Isus. Din tot creștinismul, deci, nu mai rămâne decât o singură dogmă: existența lui Dumnezeu, adică a unui Tată bun și milostiv, care n'a făcut revelații, n'a trimis profeți, cu atât mai puțin pe unul născut fiul său, n'a dat legi și taine, nu va judeca viii și morții și — aceasta mai ales — nu va pedepsi pe nimeni cu chinurile veșnice ale iadului. Intre creștinismul lui Harnack și între mohamedanism, care încă se rezumă la o singură dogmă: „Dumnezeu e Allah și Mohamed prorocul său“, nu e aproape nici o deosebire. Tot așa reduc etnografii și istoricii la o singură credință, în „marele duh“ nevăzut, vechea religie păgână a Pieilor roșii din America, astăzi dispăruți aproape cu totul de pe fața pământului.

Dar, se va întreba cineva: Cum se face, că un învățat de talia lui Harnack, pe care-l admiră o lume întreagă și care a declarat că elementele principale ale catolicismului ajung în plin, nu numai periferic, până în epoca apostolică, — un astfel de învățat, deci, să stăruiască în necredință? Pricina e filozofia lui greșită. În aceeași lucrare, el mărturisește: „Suntem de neclătita convingere... că... nu pot să fie minuni“ (p. 17). Mai limpede nici nu se poate! O tăgăduire tot atât de categorică a supranaturalului, deși nu atât de cinică, precum e cea cunoscută a lui Anatole France: Dacă aș vedea pe cineva intrând în apa de la Lourdes numai cu un picior și ieșind apoi cu două picioare, mai curând aș crede că am înnebunit, mai curând mi-aș scoate amândoi ochii decât să admit faptul“.

Și oare, e firească și această întrebare, de ce nu admit oameni ca aceștia minunea, existența supranaturalului? Foarte simplu: Cine zice minune și Dumnezeu în înțeles creștin, zice altă lume veșnică, după aceasta trecătoare, și zice că noi toți avem un mare și nepărtinitor Judecător ceresc. Ca să scape de acest temut, dar nemărturisit arbitru și de lumea tainelor nepătrunse de dincolo de mormânt, e mai nemerit, cred ei, să tăgăduiască pur și simplu toate „superstițiile“ plebei ignorante. — Această tinută apoi măgulește așa de bine trufia, îngâmfarea și vanitatea învățaților. La nasul multora nu poți ajunge, vorba ceea, nici cu prăjina; atât sunt de înfumurați. Pe când, ca să le înăbușească, ori chiar să le stărpească din inima lor, se cere adevărat eroism: să-și schimbe cu desăvârșire firea: să urgiască ceea ce iubiseră până acum și să îndrăgească ceea ce urgisiseră mai înainte. Din nenorocire, însă, e mai greu să faci pe un om civilizată să-și lase prejudecățile, decât să civilizezi pe un moșic. De aceea conversiuni ca a S. Pavel pe drumul Damascului ori a S. Augustin în grădina din Mediolanum sunt așa de rari; le cetim abia în viețile sfinților, nu în ale învățaților.

Din toate acestea să învățăm smerenie, cât mai multă smerenie! Cel născut în ieslea dobitoacelor ne-o prpovăduște cu toată tăria. Numai așa, nașterea lui Hristos ne va fi de folos.

Dr. Ioan Georgescu

Noaptea Sfântă

Duh viflaimitean — Pacea sufletelor creștine — Atracția vieții de lupte și lipsuri
de prof. DUMITRU NEDA

Dumnezeu dragoste este, cum spune ucenicul iubit al Domnului, și toate căile lui milă și adevăr bogat în roduri de lumină. Nu se apropie o singură dată de om, făptura sa, fără să-și aducă aminte că țărână este, și că poartă în vas de lut harul sfânt și sfințitor. Așa se face că grosolănia zidirii acesteia nu-l obosește, și cufundarea-i în materie nu-l silește s'o părăsiască, lăsându-o pradă boldului simțurilor până în sfârșit. Dimpotrivă: ochii lui pururea asupra ei, cu nestins și nețărmit dor de a vedea-o strălucind din nou în frumseța cea dintâiu. De aceea Tatăl îndurărilor îngeri i-a pus păzitori, săvârșit-a minuni, trimis-a proroci și mai în urmă pe însuși Fiul său unul născut, care luând trup asemenea trupului smereniei omenești, a dus în robie robia sub care gemeau năpăstuiții fii ai lui Adam și-ai Evei.

Noaptea Sfântă formează începutul mântuirii neamului omenesc. Ceriul face din partea sa tot ce putea face dragostea dumnezeiască. Lumea răspunde și ea cum numai răutatea putea să răspundă: cu vrăjmășească receală și neluare în seamă. Intru ale sale a venit Atotfăcătorul, dar ai săi pe dânsui nu l'au primit. Prea erau simple și umile formele sub cari venia, și prea erau învăluite mințile viflaimitenilor cu celea de jos, ca să vază mărirea Celui ce-i cerceta, și să i-se închine după cuviință. Pentru dânsii punctul de atracție erau slujbașii împărăției, bogății și rudeniile după trup, venite aci să se înscrie. Acestora le gătiseră sălaș, iar nu lui Iosif și Mariei, carea ascundea în sân lumina spre descoperirea neamurilor și mărirea poporului lui Israil. — Cazul se repetă și astăzi, și se va repeta mereu, câtă vreme va dăinui în lume duhul viflaimitean: ai lui Hristos sunt preterați, dimpreună cu El. Impun și își fac loc în inimi atâtea figuri ce n'au nimic afară de de spoiala dinafară, și atâtea doctrine seci, ticluite din fraze sunătoare, cu unicul scop de a drapa o vanitate nulă, avidă de câștiguri ușoare. Și ce e mai trist e faptul că sunt destui, chiar și printre cei ce cu gura se mărturisesc a fi ai lui Hristos, cari cu fapta dovedesc că sunt călăuziți de principiile lumii celei puse întru cel rău, și nu de Spiritul Domnului. Trebuie s'auzi discuțiile, să vezi preocupările, să cunoști năzuințele și mijloacele de cari se folosesc unii ca aceștia întru ajungerea scopurilor lor, ca să înțelegi că nici duhul viflaimitean n'a pierit, și că nici cu neluarea 'n seamă a Pruncului Isus nu s'a sfârșit. Ori cât ar spune, haina și vorba, contrariul.

Cetățenii târgușorului Iudei dorm nepăsători. În schimb veghiază oștile îngerești, a căror cântec de preamărire răsună tainic în noaptea târzie. O hii lor văd în Pruncul din iesle pe împăratul Păcii, și glasurile lor vestesc, tuturor

celor de bunăvoință, bucuria păcii ce le-o aduce Fiul Fecioarei, înfăptuind în sufletele singuraticilor și în sânul neamurilor vedenia prorocului Isaia. Și cum a sunat solia cerească din Noaptea Sfântă, așa este și va fi până în veac: Pace adevărată și trainică poate aduce numai Hristos, și au parte de ea numai dreptii. Conștiința tulburată de patimi și de păcat n'o liniștesc nici banii, nici tămâierile, nici plăcerile. Oricâte, și de orice fel ar fi. Unul singur este căre poate porunci valurilor să se aline, și acela este Hristos. Te apropii de El; îi ceri ajutorul; urmezi sugestiilor ce-ți vin dela Dânsul; trăiești în preajma Lui, în atmosfera evangheliei Sale și din bogăția de viață a tainelor bisericii Sale: viu și plin de vigoare va fi sufletul tău; echilibrată și armonioasă personalitatea ta. Altfel zădarnice și sterpe vor fi toate asigurările prietenilor, toate îngrădirile paragrafilor. Goana nebună după alte și alte desfătări e semnul sigur al setei nepotolite de care sufăr fără încetare fiii veacului, pe lângă toate izvoarele plăcerilor din cari sorb mereu și fără alegere, numai aparența de plăceri s'o aibă.

Bucuria îngerilor e împărtășită și de o mică ceată de pământeni: de păstori. Aud chemarea de sus și-i dau ascultare cu veselie, — Ce fericire să te cheme Domnul, și tu să pornești întru căutarea Lui și să-l afli! Nimic nu se poate asemăna cu fericirea aceasta. E raiul pe pământ. Și ne întrebăm: ce face frumseța sufletelor acestor păstori și-i învrednicește de o asemenea atenție din partea ceriului? Iată ce: simplitatea inimii curate, sănătoase, care nu-i roasă de in-doeli, nici nu-i prefăcută în putregaiu de mulțimea viciilor. Și încă ceva: podoaba vieții aspre, de lupte și lipsuri. Nici chilie caldă, nici culcuș moale, nici mese alese, nici văicăreală, nici pâlăvrăgeală. Soare, vânt, ploaie, sloată, zile senine și nopți cu lună și fără lună, îi află și-i lasă lângă turmele lor, cu bolta cerească drept acoperiș și cu pământul drept așternut. — Moleșiții nu sunt tovarăși doriți de Cel ce la Naștere își alege ieslea de sălășluire, iar mai târziu ca Fiul Omului putea s'o spună despre sine că vulpile au vizunii și paserile ceriului cuiburi; numai El n'are să-și plece capul...

Nouăsprezece veacuri încheiate ne despart de Noaptea Sfântă. Deatunci s'au prăbușit dinastii, s'au sfărâmat împărății, s'au stins neamuri, au apus gloriile, au fost dați uitării dascăli cu vâlvă mare pe vremea lor. Un singur dascăl și o singură catedră stăruie de neînvins cu lumina le aprinsă în miez de noapte într'un mic sălaș de lâng'un oraș din Pământul Făgăduinței: Pruncul Isus în ieslea din peștera Viflaimului. La strălucirea acestei lumini au umblat mulțimi nenumărate. Și bine le-a fost. Să facem așisderea și bine ne va fi și nouă. În veacul de acum și în cel ce va să vie!

„Quadragesimo“ anno“ temelle de program politic. Puternica enciclică „Quadragesimo anno“ a Preafer. Părinte Piu XI e o comoară de înțelepciune creștină-socială, ce a dat naștere unei literaturi întregi, pe lângă o mulțime de alte roduri concrete caritative - economice-sociale. Studiată temeinic de politicienii catolici, de marcă, din Olanda, aceștia au ajuns la încheierea că trebuie să-și schimbe programul partidului, clădindu-l pe principiile din enciclica Sfântului Părinte. Drept care conducerea partidului a întocmit un proiect al noului program, pe care îl și desbat deja în congresele și întrunirile ce aranjază în vederea alegerilor din anul ce vine.

Punctele cardinale ale proiectului în discuție sunt acestea patru: 1. Statul e îndatorat să poarte grijă ca fiecare cetățean să poată ajunge, pe cale de muncă cinstită, la o anumită bunăstare materială, fără să piardă însă din vedere că scopul ultim al singuraticilor este veșnic nu vremelnic. 2. Familia este cea mai însemnată comunitate personală, și toată activitatea statului trebuie îndreptată într-acolo ca s'ajute familiei să se desvolte cât mai deplin posibil, atât sub respectul moral, cât și sub cel social și economic. 3. Dreptul penal trebuie să prevină toate aparițiile în stare să contribuie la ruina bazelor morale a familiei. La aparițiile acestea sunt a se socoti: neomalthusianismul, pornografia și imoralitatea publică. 4. Conducerea partidului catolic olandez declară de temelie a politicii sale sociale și economice enciclica papală „Quadragesimo anno“.

Așa înțeleg să facă politică politicienii catolici olandezi: ascultând de Dumnezeu și de Papa. Că ascultă de capul creștinătății o dovedesc prin proiectul din chestie. Că ascultă de Cel de sus a dovedit-o președintele partidului catolic, d. Ruys de Beerenbronck, care nu de mult a spus-o la radio, că actualul regim olandez, al cărui premier este, în criza ce tocmai băntuie se încrede, mai mult decât în orice și în oricare, în atotputernicia scutului dumnezeesc. — Cu neputință ca binecuvântarea ceriului să nu se reverse, bogată, peste toate străduințele acestea atât de profund creștinești.

Pastorale arhieresti

I.

I. P. S. pâr. Mitropolit VASILE arată calea adevăratului creștin, carea este credința vie

Scrisoarea arhierescă razimă pe catavasiile Nașterii. Stăruie asupra îndemnului Bisericii de a mări și întim-pina în chip deosebit pe Domnul din acest prilej, și de a folosi coborîrea Lui pe pământ pentru a ne înălța, noi păcătoșii, la celea cerești. Reamintește apoi, pe scurt, celea intime turmei credincioase în pastoralele anterioare, după care continuă:

„De bună seamă, I. C. că nu toți cei botezați cu botezul creștinismului sunt totodată și creștini adevărați.

Ca cineva să fie creștin adevărat, și adevărat învățacel al Domnului nostru Isus Hristos, nu este de ajuns numai botezul, și nici nu este de ajuns numai credința goală, ci mai trebuie ca și viața și faptele pe cari le îndeplinește el zilnic să fie bune, să fie creștinești. — Inzadar va zice cine-va, că el este creștin că a fost botezat la preot, — dacă faptele lui nu-i vor fi creștinești. Mântuitorul spune în sf. Evanghelie, că: „Nu tot cel ce zice mie Doamne, Doamne, va intra întru împărăția lui Dumnezeu, ci cel ce face voia Tatălui meu, care este în ceriuri“ (Mateiu 7, 21). Iară voia Tatălui celui din ceriuri este, mai ales, ca *să ne ferim de păcate*: de înjurături și vorbe urite, de beție și de lăcomie, de fapte și de gânduri rușinoase, *să cinstim avutul altuia*, să cinstim și să ascultăm *de mai marii noștri*, fie bisericești, fie lumești, *să cercetăm sfânta biserică*, măcar în Dumineci și sărbătorile legate, să ținem posturile și ajunurile, pe cari biserica pentru binele nostru le rânduește, și *măcar odată în an*, la Paști, dacă nu și mai adese-ori, *să ne curățim sufletul deplin* prin sf. Taină a Mărturisirii și să ne sfințim cu sf. Taină a Cuminecării.

Mulți dintre creștinii de astăzi au uitat și nu mai țin seamă de aceste porunci ale Domnului. Și de aceea nu e de mirare, că viața din lumea și din zilele de astăzi este așa de grea și plină de necazuri, de nedreptăți și de răutăți.

Dacă fie-care din noi, și toți împreună,

ne-am povățui și ne-am întocmi viața noastră după poruncile și după legea Domnului, dacă fie-care ne-am aduce aminte de dragostea către deaproapele nostru, dacă nu ar fi prea mare lăcomia după bogăție, după lux, după plăceri și desfătări neiertate, dacă în locul răutății și al pizmei ar stăpâni pretutindenea dragostea și bunătatea sufletească, dacă fie-care ne-am împlini cu tot sufletul datorințele noastre, de bună seama, că fața lumii ar fi alta, și stăpânia celui rău ar fi mai fără putere, decât cum este în zilele noastre.

De aceea datorința tuturor celor buni este, ca ei să îndemne pe toți la *fapte bune*, la luptă împotriva patimilor și slăbiciunilor omenești, și într'una să aducă aminte oamenilor, că ei sunt fiii lui Dumnezeu și frați între sine, și că chiar dacă viața aceasta este grea și cu necazuri, totuși celor buni din viața aceasta li-se va deschide ceriul fericirii, viața veșnică, atunci când vor sta în fața înfricoșatei judecăți.

Să ne silim dară I. C. ca să fim mai buni noi înși-ne, mai blânzi și mai răbdători cu deaproapele nostru, să cinstim și să iubim pe Dumnezeu nostru și pe deaproapele nostru din inimă, și să fim încredințați, că silințele noastre *nu vor fi zădarnice*.

Fața lumii întregi se poate schimba numai cu *pacea și cu buna învoire*, pe care îngerii au vestit-o la nașterea Domnului“.

II.

I. P. S. VALERIU al Orăzilor lămurește pentru cine este bucurie Nașterea Domnului

Marele Păstor al părților din Vestul țării își destăinuie dorul de a striga tuturor fiilor săi sufletești cu îngerul Noptii Sfinte: Nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare... Totodată însă dă expresie și temerii că numeroase foarte vor fi și cetele acelora cari, cufundați cum sunt în tot felul de rătăcirii și păcate, nu vor înțelege glasul său. Cu toate acestea, răspunzând unei datorii supreme, se îndreaptă către toți și către toate, cu părintesc cuvânt de învățură.

Nașterea lui Hristos numai pentru unii, cari asemenea păstorilor sunt cu frica lui Dum-

Foiața „Unirii“

Impăcare

— povestire de Crăciun —

de Sablin Gh. Truția

Căpitanul Petrescu îndepărtă cu gestul omului plictisit farfuria în care se zăreau resturile câtorva „mititel“ și vru să mai comande un „sprîț“, când privirea îi fu atrasă spre un individ care tocmai atunci intrase în sala rezervată pentru abonații restaurantului „Cornul de aur“.

Noul sosit, un bărbat mărunțel, încărcat cu o mulțime de pachete de diferite calități și dimensiuni, își roti în jur privirea scrutătoare și, convingându-se că toate mesele sunt „rezervate“, vru să se retragă, când, unul dintre băieții de serviciu îl întâmpină:

— Căutați pe cineva?

— Nu, băiatule. Aș vrea să iau masa, dar văd că aici locurile sunt rezervate, iar în sala de alături nu mai este nici un loc liber.

— Ce-are-aface. Ocupați loc aici. Tocmai cu puțin înainte am fost anunțați din partea câtorva abonați că nu vor mai lua masa, fiindcă pleacă în vacanța de Crăciun. Imi dați voie să vă ajut... — Mercl.

— Mercl.

Ajutat de băiatul de serviciu, streinul se

descotorosi de pachete. Iși scoase din cap căciula de miel, apoi paltonul și, așezându-se la una din mese, începu să-și frece palmele mulțumit, ca omul care își vede calii pascând într'un lan de ovăș.

— Doriți...?

Intâi o supă. Pe urmă... să vedem. Adu-mi te rog supa.

— Da.

Băiatul de serviciu plecă, aruncând o privire fugară în una din oglinzile ce împodobiau pereții salei.

Streinul aprinse o țigare, numărând cu ochii pachetele așezate pe un scaun. Convins că nu lipsește nici unul, scoase din buzunar ziarul „Patria“, — ediția de Crăciun, — și, despăturindu-l, se cufundă în citire.

Cine-o fi omul ăsta?... se întreba mereu căpitanul Petrescu, încruntând din sprincene și căutând zadarnic în cutiuța amintirilor, pe care o păstrează fiecă om într'un colțisor al creierului. Fără îndoială, e preot. Mustăți, cioc, vestă închisă... Da, e preot. Unde am mai văzut eu figura asta?... Mic, grăsuțu, cu frunte bombată... Hm...

— Doriți ceva după supă?

— Ce aveți?

— Sarmale, ardei, friptură de purcel, friptură de vacuță... Și băiatul era gata să mai înșire câteva soluri de bucate, dar părintele îl tăie pluitul.

— Vacuță dela care mâncam „iaurt“ când eram copil; nu?

— Nu, părinte, vai de mine! șopti umilit băiatul de serviciu, aranjându-și cravata care o luase la pășunat pe răzoarele cămeșii.

— Te cred. Dar tocmai pentru că te cred, adu-mi te rog... Rămase o vreme gânditor. Apoi întrebă: Nu cumva aveți și ceva mâncare de post?

— Avem, părinte; șopti băiatul, răsucindu-se pe călcăie și aruncând o privire zâmbitoare în oglindă. Avem: crap gătit în uleu, comandat anume din partea abonaților cari au cerut ca pentru ziua de azi să li-să gătiască bucate de post.

Bun! Adu-mi, te rog, o porție, dar mărișoară. Cred că ăsta, — vreau să zic: „peștele“, va fi mai tânăr decât vacuța.

Vocea clară de tenor a preotului acestuia mi-e cunoscută... reluă firul întrerupt al gândurilor căpitanul Petrescu. Și felul lui glumeț... Da, pe omul ăsta îl cunosc. Dar de când și de unde?... Nu mă mai servește memoria?... Sau... îl confund cu cineva?... Nu pot să-l confund, fiindcă... nu am nici un prieten sau cunoscut care să-l samene. Dar cine-o fi oare?... Hotărît lucru, m'am prostiit. Azi-măine, nu-mi voi mai recunoaște nici ordonanța.

— Poftim, părinte.

— Așaa... merci, băiatule.

Preotul așeză ziarul de-oparte și, ridicând ochii, întâlni privirea scrutătoare a căpitanului.

nezeu, sau asemenea magilor se străduiesc să-afle pe El, este bucurie, iară pentru ceilalți este motiv de frică și de spaimă, căci „acesta este pus spre căderea și ridicarea multora“.

Hristos, luând chipul celei mai gingașe, celei mai atrăgătoare ființe, al unui copilăș, a cărui nevinovăție și drăgălășie imprăstie nourii întristării, vrăjește zimbet pe buzele întristate, inseninează fețele posomorite, pe toți vrea să-i atragă la sine, pe toți îi cheamă la sine; pruncuțul Isus către toți își întinde mâinile sale zicând tuturor: „veniți la mine toți cei întristați și năcăjiți și eu vă voiu mângăia pe voi“. **II cheamă pe copilașii nevinovați**, El, care până la ieslea Viflaimului s'a umilit pe sine pentru a împlini voia Tatălui său, să-i învețe la ascultare și dragoste față de Tatăl ceresc și părinții lor trupești. **II cheamă pe tineri**, El care ascuns în Nazaret a crescut cu înțelepciunea și cu vrâsta și cu darul, la Dumnezeu și oamenii, să-i învețe cum să-și păstreze nevinovăția și darul sfinților. **II cheamă pe părinți** El, care prin nașterea sa sfințenie a adus în familie, să-i învețe cum trebuie să-și îndeplinească datorițele lor ca să aibă binecuvântarea Domnului. **II cheamă pe cei săraci**, El, care de bună voie a primit să se nască și să trăiască pe pământ mai sărac ca oricare om, să-i învețe, că avându-l pe El nu le lipsește nimica și sunt mai bogați, îndestulați și fericiți ca și bogății lumii. **II cheamă pe cei bogați**, El care este stăpânul lumii întregi, să-i facă să înțeleagă, că bogățiile le-au primit nu pentru a trăi pentru ele, ci pentruca prin ele, cari totdeauna goale le lasă inimele, să-și câștige adevărata bogăție a fericirii cerești. **II cheamă pe muncitori**, El, care pe tatăl său crescător din șirul lor l-a ales, să le arate că Dumnezeu nici pe dânsii nu-i părăsește, deci nici ei să nu se lapede de Dânsul.

Cum răspunde omenirea la chemarea lui Hristos? Câțiva păstori vin să i-se închine și trei magi doresc ca să-l afle. Ceilalți dacă nu se conjură, îl nesocotesc, îl neglijează cu totul. „Intru ale sale a venit și ai săi pe dânsul nu l-au primit“...

Să luăm bine seama, că acest Hristos, pe care îl vedem azi în chipul unui copilăș blând, venit pe pământ, ca tuturor să le împartă milă,

va veni vremea, când se va arăta în chipul neînduplecatului împărat, care a început să ia seamă slugilor sale și să nu mai facă milă, ci să împartă dreptate. Acest Hristos care vine azi la noi îmbiindu-ne dragostea sa, va veni să judece viii și morții“.

Va trebui să spunem în fața lumii întregi, a lui Dumnezeu, a îngerilor și a oamenilor, cum am ținut poruncile Domnului, cum ne-am purtat față de Hristos, care om s'a făcut pentru noi, a luat trup omenesc. Va trebui să dăm seama cu cât zel am alergat în Dumineci și Sărbători la sf. Liturghie, în care Hristos tot de atâtea ori se naște din nou pentru noi; cum ne-am purtat în biserică; de câte ori l-am primit pe Hristos în sufletele noastre în Sf. Cuminecătură. Va trebui să dăm seama cum am întrebuițat bunurile lumesti; oare nu le-am câștigat pe cale necinstită, oare făcutu-ne-am datorința față de Dumnezeu, dând zeciuială, și față de aproapele, milostivind, pe cei săraci și lipsiți. Va trebui să dăm seamă, că oare nu ne-am pus scopul vieții noastre numai în a aduna comori pe pământ, nesilindu-ne să ne adunăm comoară nepieritoare a fericirii cerești“.

III.

Preasfințitul IULIU al Clujului preamărește dreptatea divină

Cuvântul înaltului Ierarh clujan începe cu o însuflețită și însuflețitoare chemare spre a cânta mărirea lui Dumnezeu și a cerși pace sufletelor noastre, pentruca în felul acesta în lumea celor stăpâniți, până la venirea Mântuitorului, de întunec și acoperiți de umbra morții, să se instăpânească împărăția cerului, cu viața ei de pace, dragoste, adevăr și dreptate. Cărare nouă deschizându-se deci pentru întreg neamul omenesc, prin Nașterea cea mai presus de fire, cuvios și sfânt lucru este ca toți câți sunt ai lui Hristos să pășiască pe această cale a luminii și dreptății mai presus de toate. Căci:

„Impărăția lui Dumnezeu este dreptate. Dreptate în primul rând. Dreptate lui Dumnezeu, începutul și sfârșitul; Lui Unuia mărirea și închinăciune.

Plinirea acestei dreptăți față de Dumnezeu și față de oameni este temelia împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Dreptatea este ea însași, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, împărăția lui Dumnezeu. Pe ea se întemeiază noul

veac, deschis de Domnul, viața nouă întru Hristos Domnul. Viața așezată întru adevăr și dreptate. Aceasta viață nouă, dumnezeiască, este împărăția lui Dumnezeu despre care Domnul spune, că ea este întru noi: „Impărăția lui Dumnezeu este întru noi“. In sufletele noastre.

Inimă curată și suflet drept cerea dela Domnul sfântul proroc și împărat David însetând venirea împărăției lui Dumnezeu... Aceasta împărăție a darului a coborât-o Domnul în sufletele noastre răscumpărate. Aceasta înnoire a curățeniei inimei a plinit-o Domnul, așezând suflet drept întru noi, zidind făptura nouă întru sfințenie. Acest om nou, această nouă făptură, este cetățeanul împărăției lui Dumnezeu, înnoit întru dreptatea și sfințenia sufletului.

El poartă în sufletul său întregă împărăția lui Dumnezeu, care este dreptate pace și bucurie sufletească. Pentruca din dreptate, din sufletul drept, izvorește pacea lui, pacea cerului și a pământului, pacea lui Dumnezeu și a fiilor lui Dumnezeu, cari sunt frați cu toții: „Pacea și bucuria sufletească“...

... Dreptatea este dumnezeescul adevăr. Cel ce ascultă cuvântul Domnului, face dreptate și este întemeietorul păcii sufletului său și făcător de pace în lume. În lumea mică sau mare, fiecare unde este așezat, ascultând cuvântul Domnului, plinind poruncile lui, urmând cărarea luminată de cuvântul Evangheliei Sale sfinte, lucrează dreptatea întru adevăr și întemeiază pacea, acolo, unde este chemat să-și plinească chemarea în lume. În casa sa, sau în satul său, în slujbă de mai mică, sau mai mare răspundere. Tot astfel și numai pe această cale se zidește pacea în sânul neamurilor și al popoarelor, pe cuvântul adevărului veșnic și pe dreptatea lui. Pe temelia nestrucată a împărăției lui Dumnezeu se așează, puternică, temelia ființei neamurilor și a țărilor, a creșterii lor pașnice și a înfloririi lor. Pe piatra nestrucată a credinței întru Hristos.

... Ne cheamă Domnul să-i urăm, să facem binele. Să iubim cu fapta. În numele Domnului nostru Isus Hristos Vă rog pe toți și vă îndemn, ajutați pe cei săraci, îmbrăcați pe cei goi, hrăniți pe cei flămânzi. Sunt frații cei mici ai Domnului. Cu dragoste dumnezească i-a

Roscoli o clipă dosarul amintirilor, apoi se ridică sprinten.

— Sandule! tu aici?! și eu abia acum te iau seama!

— Da, dragă; șopti căpitanul, sărind de pe scaun brusc. De când ai intrat, mi-am dat seama că te cunosc, dar... nu știam cine ești.

— Se poate să-ți fi uitat de colegul și prietenul tău, poreclit pe vremuri „baronul de Glumbun“. Se poate asta? Sandule!

Și, îmbrățișându-și vechiul camarad și prieten, părintele se întoarse spre băiatul de serviciu, care privea această scenă intimă și neașteptată ca vișelul văcuței notată pe foaia de bucate a restaurantului, și ordonă:

— Să-mi treci calabalăcul la masa d-lui căpitan, repede!

— Nu, dragă, interviu căpitanul. Ecclesia praecedat. Trecem la masa ta.

Șezură.

— Ce surpriză! reluă căpitanul. Mă așteptam la orice, dar să te întâlnesc pe tine... Știi că sunt împliniți șaisprezece ani de când nu ne-am mai văzut?

— Exact! spune părintele, luptându-se cu un os. Ultima noastră convenire am avut-o cu ocazia banchetului, — „exitus“, cum îi spuneam noi, — ținut după examenul de bacalaureat.

— In grădina din Veza... oftă căpitanul. Și ce frumos ai cântat tu atunci la despărțire romanța: „Pe lângă plopii fără soț“. Ce curios...

Pe tine abia te-am recunoscut, cântecele tale însă, par'că îmi sună și astăzi în urechi... Spune-mi, mai cânti uneori?

M...da... zâmbi părintele, înghițind o bucată considerabilă din crapul rumenit. Mai cânt. Nu romanțe, ci... „Cu sufletele dreptilor“ și „Isaia dăntulește“.

— Bată-te norocul! Tu ești tot cel vechiu vesel și glumeț.

— Păi... nu vreau să dau de minciună proverbul „lupul își schimbă părul“...

Dar poezii mai scrii?

— Asta nu. Viața e mult mai prozaică decât să mă pot avânta la rime și ritm. Vehiculele cari mă transportă din „azi“ la „mâine“ sunt cam „hodorogite“, așa că... nu mai pot să scriu decât în proză. Dar să te întreb și eu: Ai luat „modus vivendi“, necesarul unu „corpus sanum“ și voinic cum e ai tău?

Căpitanul răs, înveselit.

— Încă nu. M'am obișnuit să iau masa mai târziu. Cu puțin înainte însă, am „savurat“ o porție de mititei, așa că... putem să luăm și câte un pahărel de vin bun.

— Dacă spui tu... fiul Bălatule, ia'n...

— Nu se poate! Mă supăr. Las' să comand eu. Pe ziua de azi te consider ca oaspe.

— La masa mea?

— E, asta-i! și întorcându-se spre băiatul de serviciu, ordonă: o jumătate!

In sala rezervată pentru abonații a restaurantului era cald. O căldură plăcută, moleșitoare, iar vinul rece și bune.

Iar unde e cald și bine, clipele trec pe nesimțite.

Prietenii de pe vremuri, însuflețiți de bucuria revederii, roscoliră dosarul amintirilor și povestiră multe...

Intr'un târziu, părintele se ridică.

— Dragă Sandule, nu pot să exprim prin cuvinte bucuria de care este pătruns sufletul meu, că te-am revăzut; dar vezi... Autobusul e gata de plecare. Nu uita că e ajunul Crăciunului, când fiecare „tată de familie“ este dator să petreacă în cercul familiei sale. Te îmbrățișez, dorindu-ți sărbători vesele și rugându-te să predai domnișei tale multe salutări și doriri de bine, iar copilășului tău multe sărutări.

Și, saltând în brațe pachetele de diferite calități și dimensiuni, părintele plecă.

Rămas singur, căpitanul Petrescu aprinse o țigare și, privind posomorit în rotocoalele albăstrii de fum ale țigării, se lăsă furat de visări.

Ce lute s'au topit în negura vremii cei șaisprezece ani... După examenul de bacalaureat, încheiat cu un bauchet „strașnic“, plecă la gară și, a doua zi, se pomeni acasă, în sătulețul ascuns sub geana munților Brașoveni.

Profesorii dela Blaj îl sfătuiră să urmeze teologia, dar sufletul lui era frământat de alte doruri. Curând după sosirea lui acasă, trecu într-o noapte prin „vama cucului“ în vechiul regat și se înrolă în armata română.

numit așa. Sunt frații noștri. Ori ce le veți fi făcut, Domnului i-ați făcut. Pliniți bucuria sufletului ceștinesc, faceți bine nu numai din milă, ci pentru dreptate. Pliniți dreptatea Domnului.

Fiecare parohie și filie să organizeze această creștinească lucrare de binefacere, pentru ca să nu rămână suflet nemângăiat din cei ce, chiar pentru lipsa și suferința lor, stau aproape de inima Domnului și grija dumnezească, la care ne-a chemat pe fiecare. Aștept cu drag, Venerați Frați și iubiți credincioși, să primesc la începutul anului, în scris, vestea îmbucurătoare despre tot ce, în numele Domnului, la acest îndemn, s'a făcut întru ajutorarea celor fără de pâine.

Astfel dovedindu-ne oameni de bunăvoie, vom preamări, cu fapte cu adevărat creștinești, pe Dumnezeu întru cele de sus și vom purta fericiți, în suflet drept, pacea lui".

IV.

Preasfințitul ALEXANDRU al Lugojului îamurește vedenia prorocului: Prunc s'a arătat nouă...

Taina Nașterii sfinte e plină de mister și poezie. Cu suflet de teolog și peană de artist, Preasfințitul dela Lugoj pătrunde în ineputizabila ei comoară de idei și simțiri, ca să scoată de acolo, și să prezinte lumii credincioase câțiva picuri de supra-pământească frumusețe și înțelepciune. Insistă asupra fermecătoarei figuri a Pruncușorului Isus, ca să facă apoi apologia familiei creștine.

„In ce lumină ni-se prezintă, în același timp, înalta valoare și importanță ce Dumnezeu ține să dea familiei atunci, când, el însuși, Cel Preainalt, vrea să facă parte dintr'o familie, alegându-și o mamă pământească și un tată crescător. Oh! — cum ni-se arată el, prin însăși nașterea sa, inger de mare sfat și minunat sfetnic al neamului omenesc. Credeți, iubiți fii, că înțelepciunea Tatălui, Cuvântul cel veșnic s'ar fi decis vre-odată să intre în legăturile organice ale unei familii omenești, dacă nu ar fi voit să dea lecție palpabilă fiilor oamenilor de pe pământ, că pe acest pământ nu este, nu există, nu trebuie și nu poate să existe ceva mai venerabil decât familia, chiagul întreg ne-

mului omenesc, izvorul fericirii societății omenești, rădăcina marelui arbore a întreg neamului omenesc? Credeți, că s'ar fi hotărât vre-odată Cuvântul să devină el însuși mic copilăș, pruncușor gănguritor, dacă n'ar fi voit prin însăși pilda nașterii sale, mai grăitoare decât orice cuvânt, să arete părinților, că n'au comoară mai de preț decât copilul, că trebuie să arate mult respect și venerație față de copil, față de toți copiii, frațiorii lui Isus, mădulele noiei împărății a lui Hristos pe pământ, împărăție ce se sfârșește în ceruri? Credeți, că fără rost și-a ales Domnul Hristos, Fiul Ceriului, un tată hrănitor atât de sfânt ca sfântul Iosif, și o mamă, apariție unică de sfințenie în lumea toată? Oh! nu. — A voit să dea o lecție lumii, ca și celelalte familii, după chipul și asemănarea familiei sfinte și curate și nevinovate și nepătate în faptă și cuvânt, căci iată Domnului așa îi place, ca toate familiile să imite modelul familiei din Nazaret, astru strălucitor pus de însăși mâna Domnului ca să strălucească pe bolta Bisericii Sale, spre imitare și îndrumare tuturor.

Dumnezeu, care nimica nu face fără rost, fără calcule înțelepte, pentru aceasta așezat-a, iată, familia-I dumnezească pe pământ. Ea fi-va dealungul tuturor veacurilor farul luminos, care va lumina în bezna veacurilor pentru toate familiile creștine. Și, până când va dăinui lumea creștină, acestea familii creștine se vor inspira din pilda familiei din Nazaret. Fiii învăța-vor ascultare și conștiințiozitate și laboriozitate și spiritul smereniei tăcute dela Pruncul Isus, care 30 de ani a petrecut în ascultare în sânul familiei Sale...

Iar tații și mamele lor învăță, cum am spus-o mai sus, din pilda lui Iosif și a Mariei, că toată comoara lor sufletească se rezumă în definitiv în îngrijirea sau atenția grijulie ce o dau odraslelor lor, în grija ca nimica să nu atingă sanctuarul lor domestic unde nu-i iertat să pătrundă larma profană a lumii, spiritul infect al secolului, — și că, în definitiv, datoria lor supremă este să cultive credința unuia față de celalalt, devotamentul și dragostea plină de jertfă tăcută, dar nu mai puțin merituosă. Vor învăța din pilda familiei sfinte, că nu părerea

lumii contează în definitiv. Dacă ar fi să ne luăm după această părere, o familie mai fără însemnătate, mai lipsită de onorurile lumești, de nimbul falmei și onorurilor lumești, decât familia din Nazaret nu a fost alta pe lume. Era ca și un prunc necunoscut în univers! Și cu toate acestea în ochii lui Dumnezeu a fost cea mai strălucită dintre familii și cea mai onorabilă între familiile împărătești...

Ce lecție minunată ne dă Sfetnicul nostru minunat, Pruncul ce ni-s'au dat nouă! Toată comoara familiilor lor este, în sufletul tatălui și al mamei, toată mărirea acestora în lăuntru lor este, în sufletul lor, care singur cumpănește în ochii Celui de sus. — Trece lumea aceasta cu farmecul ei, sufletul însă cu schinteia comorilor, harurilor și virtuților, ce-l împodobesc, lumina-va în veci".

V.

Taina iubirii o talmăcește Preasfințitul ALEXANDRU al Maramureșului

Mănecă din porunca nouă și mare a Domnului: precum v'am iubit eu pe voi și voi să vă iubiți unul pe altul (Io. 13,34). Poruncă realizată în chip strălucit în Familia Sfântă, și vestită fără încetare, cu pilda și vorba, de Hristos Mântuitorul, care a făcut din ea semn de deschilinire între ucenicii săi și toți ceilalți muritori.

„Mare cuvânt este acesta, iubiților, — scrie Înaltul Ierarh — căci dacă din felul cum mă port față de semenii mei se judecă, dacă sunt, ori nu, creștin, dacă împlinesc, sau nu legea lui Hristos, întru care m'am botezat, s'ar părea că toate celelalte porunci ale legii creștine, până chiar și aceea de a iubi pe Dumnezeu atârnă oarecum de iubirea mea față de aproapele. Având această iubire pentru Hristos, care îmbrăcând firea omenească s'a făcut ca unul dintre noi și a voit să fie iubit în toți cari au această fire, avem, spune El, cu siguranță și iubirea de Dumnezeu. Este anume mult mai ușor a iubi pe Dumnezeu cel preabun, preasfânt și vrednic de toată iubirea, decât a a iubi pe deaproapele, care de atâtea ori este rău și stricat, bolnav și necăjit, murdar și sdrențos, ori plin de bube respingătoare. De aceea ne spune atât de respicat Mântuitorul, că la judecata din urmă și El de pe aceasta va

După terminarea războiului, la care luase și el parte activă, trăi câțiva ani de plictiseală într'un orașel de provincie. Monotonia vieții începuse să-l exaspereze, când, — cu ocazia unui bal, — făcu cunoștință cu o fată dela țară fără care îl cuceri din primul moment. Și cum, în orașelul cu străzile înguste și pline de noroi, viața lui de holtel tomnatic nu mai avea nici un farmec, se hotărî să se căsătorească. Curând după ce se pomeni însurat, fu înaintat la gradul de căpitan și, datorită intervenției unor rude ale soției sale, mutat în garnizoana unei capitale de județ.

Viața de aici nu-l mai părea lipsită de farmec, căci orașul era frumos și mare. Avea teatru, operă și cafenele la tot pasul. Iar el, vrând par'că să se răzbune pentru cei zece ani de monotonie, petrecuți în orașelul de provincie, începu să petreacă.

Soția lui, orfană de preot crescută la țară, iubea liniștea și singurătatea. Viața orașelor mari n'o încânta de loc. De-aici, neînțelegeri și reproșuri.

După trei ani de căsnicie, cu ocazia unei serate, cunoscu o femeie tânără, — divorțată, — care îi păru încântătoare. Cuprins în mrejele acestei femei ușurate, își propuse să intrerupă cu soția legitimă orice legături; și, după expirarea termenului prevăzut de lege, să intenteze proces de divorț.

Și, într'o seară posomorită de iarnă, își părăsi soția și copilul...

— Doriți ceva, d-le căpitan?
— Nu, băiete; adecă stail mai adu-mi un „șap“!

Sunt trei zile de-atunci...
Noaptea dintâi, — până după miezul nopții, — a petrecut-o în societatea femeii „adorate“, la operă și într'o cafenea unde au golit o sticlă de șampanie. Ea spunea că e obosită. A condus-o la domiciliu și, după ce s'au despărțit, el a mai vagabondat o vreme prin oraș, sfârșind să adoarmă într'o cameră de hotel, plină de ploșnițe. A doua noapte a petrecut-o la chef, cu niște camarazi holtel și cheflii. Dar noaptea aceasta e poate singura pe care nu regretă că a petrecut-o în chef, fiindcă... a înțeles din spusele unui camarad, că femeia care îi luase mințile este o...

— Poftiți.
— Merci, băiatule.
A treia noapte a dormit în cazarmă, svârcolindu-se în așternut, ca un osândit. Abia s'a revărsat de ziuă, când plecă să facă o baie. De-aici, se reîntoarse la regiment, iar spre amiază trecu pe la restaurantul „Cornul de aur“ și, fiindcă i-se păru prea de vreme să iea masa, ceru ca aperitiv un „sprit“ și o porție de „mititei“.

Gândurile începură să-l chinulască la exasperare, când privirea îi fu atrasă spre individul care intrase în sala rezervată pentru abonați a restaurantului. Acest „individ“, pe care nu era în stare să-l recunoască, era camaradul și prietenul lui de pe vremuri.

Venise la oraș să facă târguiești de Crăciun. În pachetele de diferite calități și dimensiuni se găseau haine, și jucării pentru copii.

L-a întrebat, dacă e căsătorit și el...
N'a putut înfrunța privirea prietenului său, dar a răspuns așa... pe șoptite, că e căsătorit și are un copil.

Al Ce ticălos a fost în clipa când s'a hotărât să-și părăsească soția și copilul!

Și pentru ce? Sunt vinovații cu ceva? Nu! Cât de grăbit era prietenul lui... Abia aștepta să se vadă sosit acasă, căci soția și copiii îl așteptau.

E ajunul Crăciunului, când fiecare „tată de familie“ trebuie să petreacă în cercul familiei sale.

El încă are familie. Soția și copilul, cari îl așteaptă...

— Băiatule, încă un... Nu! Plata! Căpitanul Petrescu plăti și, ridicându-se sprinten, o luă spre eșire.

— Domnule căpitan, poftim sabia...
— A, uitasem; merci, băiatule!

...
E în amurg și ninge.

Căpitanul Petrescu trece pe stradă grăbit, urmat de soldatul ordonanță, care se mișcă greoi sub apăsarea pachetelor de diferite calități și dimensiuni.

Sosit în dreptul unui „bazar“ se oprește brusc și dă să intre.

Storul e repezit în jos.

cunoaște pe ceie sunt vrednici de răsplătă, ori de osândă, dacă a fost în sufletul lor iubirea sinceră și adevărată, dovedită prin fapte, față de aproapele, față de cei mici, cu cari Mântuitorul se socotește a fi una, după cuvântul său: „Adevăr zic vouă, întrucât ați făcut (bine) unuia din acești frați ai mei, mie mi-ați făcut“ (Mat. 25,40). În ziua „judecății celei înfricoșate, când îngerii stând înaintea... cărțile se vor deschide, faptele se vor cere și cugetele se vor întreba“ (rugăciunea Dupăcinarului), nu se va căuta câte ore am petrecut în rugăciune, câte zile ne-am topit trupul în posturi, ori dacă ne-am spovedit și cuminecat de multe ori peste an, ci se va căuta dacă am iubit pe semenii noștri și le-am stat de ajutor în necazuri. Se va întreba dacă am dat de mâncare celor flămânzi, dacă am adăpat pe cei setoși, dacă am îmbrăcat pe cei goi, dacă am căutat pe cei bolnavi..., dacă am mângăiat pe cei întristați și dacă am adus pe cărarea cea bună pe ceie răătăceau în calea fărădelegilor. Făcând aceasta, Domnul știe și îi sigur că n'am lăsat nici rugăciunea, nici postul, pentru că nimeni nu poate iubi pe deaproapele cum cere Hristos, de nu va fi în sufletul lui dragostea vie către El, care-l face să împlinească întreagă porunca...

...Sărac și lipsit însuși, Mântuitorul, care — cum însuși o spune — n'avea unde să-și plece capul, n'avea averi și comori pe cari să le împartă celor lipsiți și săraci, dar el ne-a dat tot ce a avut până la ultimul său picur de sânge vărsat din sfântă iubire către noi toți, ca să se întărească cuvântul ce zice, că „mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca să-și pună cineva sufletul său pentru prietenii săi“ (Io. 15,13).

La fel grăiește și face, întru toate, și sf. Pavel, marele apostol al neamurilor, caie a putut să scrie, fără a i-se putea spune ceva împotriva, că: Nimeni nu e neputincios, ca și el să nu fie nepuincios și nimeni nu se smințește (nu are pagubă în sufletul său), ca el să nu se aprindă (2 Cor. 11, 29).

— Pardon!
— V'ați lovit?
— Puțin, dar n'are-afacel! Voiți să închi-deți?
— Da, volam să închid, fiindcă e ajunul Crăciunului și...
— Vă rog numai pe-un moment.
— Poftiți...
Negustorul învârti de butonul electric și lumina tășni.
Căpitanul alege câteva jucării; plăți și dădu să lasă.
— Pardon; v'ați uitat portmoneul.
— A... mulțumesc; sunt cam grăbit.
— De, așa e în ajunul Crăciunului. Noapte bună și sărbători vesele!
— Asemenea vă doresc!

Acum e noapte...
Căpitanul Petrescu stă la masă lângă soția lui și ținând în brațe pe micuțul Sandu, care privește uluit spre pomul de Crăciun încărcat cu podoabe.

— Tăticule, unde l-ai întâlnit pe moș Crăciun? la regiment?
— Da, puțule la regiment.
— Și e departe regimentul?
— Da, e departe.
— Vezi... pentru asta ai zăbovit matala atâta. Mama a tot plâns, dar i-am spus să nu plângă, că și ei îi va aduce ceva moș Crăciun. Al... ce frumos e pomul!

— Și ce multe jucării mi-a adus mie moș Crăciun... dacă am fost bun... Așa-i mamică?
— Da, puțule pentru că ai fost bun.
— Dar dumitale, mamică, ce ți-a adus moș Crăciun?

Soția căpitanului oftă; și, strivind între gene o lacrimă, șopti:
— Pe „tăticu“...

... Necazurile zilelor noastre, când lipsurile atătora dintre semenii noștri sunt poate mai grele decât oricând altă dată, când alături de flămânzii, goii și bolnavii, cari nu mai pot să-și câștige singuri hrana și îmbrăcăminte, sunt atâția alții, cari sunt aproape muritori de foame, pentru că nimeni nu-i chiamă la lucru, se cere cu tot dinadinsul, ca porunca milei creștine, izvorite din dragostea către Dumnezeu, să se trezească cât mai vie și mai caldă în sufletul nostru al tuturor, pentru că văzând pe Hristos în cei ce suferă de frig și de foame, să împărțim prisosul nostru cu dânșii. Iar, pentru că acest lucru să se poată face cu bună grijă, ca nimeni care nu-i lipsit să nu ia mila cuvenită celui mai oropsit decât el, și ca cei în adevăr lipsiți toți să poată fi ajutați, e bine să se facă și la noi, dintre membrii AGRU-lui — unde sunt —, ori ai altor reuniuni religioase și de pietate (mariane și altele), *comitete numite „de caritate“*, cari se strângă în chip bine organizat și să împartă celor lipsiți ceea ce iubirea creștinească a celor cu mai bună stare li-o pune la îndemână.

Lucrarea aceasta, de pe urma căreia singur putem aștepta ca Crăciunul din acest an să sporească „pacea dintre oameni“ și prin aceasta „mărirea lui Dumnezeu“, va fi pentru toți cea mai bună dovadă că Nașterea lui Hristos am știut s'o prăznuim de așa, încât ea să ne fie tuturor de folos“.

De dragul sufletelor. Cum era firesc, postul Crăciunului din acest an a fost folosit și el de oamenii bisericii pentru a se apropia cât mai mult de sufletele credincioșilor cu lumina cuvântului dumnezeesc și bogăția harurilor sfinte. Am relatat la timp rodnică *apostolie misionară* desfășurată între timp în diferite parohii ale Provinciei noastre bisericești și ținem să ne întregim raportul cu noui date în cauză.

Incepem cu *eparhia Lugojului*. Conducerea Reuniunii de misiuni a rămas și de astădată în destul de vechea sa tradiție de muncă fără preget. Misiunile aranjate între 20 Noemvrie și 11 Decemvrie c. sunt dovadă grăitoare. Parohiile cari au avut parte de bucuriile sufletești ale sfintelor misiuni sunt: *Mocrea* (predicator p. Dr. Brinzeu, ajutat la mărturisiri de Frații preoți S. Selăgeanu și P. Vancu); *Rânalb* (P. Berinde, ajutat la mărturisiri de T. Maier, G. Coroescu și P. Alic); *Bocsig* (Dr. Iuliu Rațiu, ajutat de S. Selăgeanu, V. Pușcașiu și Iosif Stolca); *Bouțarul de sus* (Ion Muntean, ajutat de C. Pasca, și V. Berinde) și *Șelțin* (Dr. Brinzeu, ajutat de I. Fizitea și F. Popoviciu). Mărturisiri și cuminecări multe pretutindenea. La Bocsig și Șelțin s'a organizat cu aceste prilejuri și Agrul parohial.

În *eparhia Maramureșului* s'a muncit la fel pentru mântuirea sufletelor și spre mai marea mărire a lui Dumnezeu. S'au ținut sfinte misiuni în *Motiș* (Păr. egumen dela Bicsad, (Atanasie Maxim), *Cămărzana* (păr. Patriciu Trușăș), *Varaiu* (păr. Valentin Pinteș), *Ciocârlău* (păr. Sabin Goron) și *Vama* (păr. L. Vida). Mărturisiri și cuminecări: la Motiș 581; la Cămărzana 560; la Varaiu 400; la Vama 362. La Ciocârlău și Vama s'au făcut tot atunci și primiri solemne în congregațiile mariane din parohiile respective.

În *arhidieceză*, pe lângă misiunile știute, s'au ținut *reculegeri sufletești* de câte o zi, cu slujbe și cuvântări introductive în presară, în două parohii din districtul Abel Iulii: *Galtiu* și *Cetea*. Cuvântul Domnului l-a vestit, în ambele locuri (Dumineca sfinților Strămoși și Dumineca înainte de Nașterea Domnului) p. Dumitru Neda, redactorul nostru. Impresiile culese cu amândouă prilejurile au fost ace-

leași: atari reculegeri sunt nespuse de binefăcătoare și bineprimite de credincioși. Faptul că la Galtiu, bunăoară, s'au mărturisit și cuminecat din acest prilej aproape 300 de inși, grăiește de sine. La mărturisiri au dat ajutor larg preoții locali: p. Iosif Pop și p. Ion Ojoiu și p. I. Coman din Oieșdea.

Apostolatul Unirii în veacurile XVII și XVIII

În *Κατολική Εφημερίς* din Februarie a. c. a apărut un interesant studiu privitor la relațiile dintre latini și răsăriteni neuniți din aceste două secole. Cetim acolo că „până în sec. 18 relațiile dintre latini și neuniți erau mai cordiale și mai frățești; schimbau scrisori adesea, și prietenești; preoții de amândouă riturile se ajutau reciproc în funcțiunile sacre. Papii interveniau adesea în trebile Bisericii din Răsărit. Mai mulți patriarhi au recunoscut primatul Romei“.

În adevăr, din documentele ce însoțesc acel studiu se vede că așa era. „Iesuiții și Franciscanii în sec. 17 și 18 aveau voie să predice și să spovedească în eparhiile grecești, și cu expresa autorizare a Patriarhului“.

În 1612, patriarhul trimite o circulară arhiepiscopilor greci poruncindu-le să permită călugărilor apuseni să lucreze. În 1664, un franciscan raportează că „foarte mulți greci se spovedesc la noi... În Parisimi predicatorii se coboară din amvonurile bisericilor latine ca să se sule pe cel din bisericile grecești și armenești, unde sunt adăstați... Unii au slujit la un loc cu arhierii și preoți răsăriteni prietenește“. La Smirna, nu era altfel: Arhiepiscopul conduse la P. Quăret pe nepotul său și pe finul său, împreună cu fruntașii orașului, ca să-l cunoască. Pe diaconul său îl trimise aci să se spovedească.

Din Naxos, un Iesuit scrie la 1641: „Mitropolitul mi-a permis să predic și să explic catehismul în bisericile grecești“.

Un an mai târziu, patriarhul autoriza pe P. Thomas să slujească în ritul oriental, acolo unde nu erau bisericile latine.

În insula Andros, episcopul grec împreună cu clerul său ia parte la procesiunea din Jola Verde. Domnul P. Petrokokkinos în vol. III din a sa *Cronică a Chiosului* spune că „era un timp, când între greci și latini relațiile deveniseră aproape frățești; grecii purtau nume de ale Sfinților canonizați după despărțire, și apusenii slujiau de nași pruncilor greci. Preoții latini și însuși episcopul slujiau și predica în bisericile grecești; mănăstirile răsăritene aveau episcopi latini; căsătoriile mixte erau dese și obișnuite“. Acelaș lucru îl spune Sgurgos în *Παγκλιανή* no. 136 din 14 Mart. 1910 p. 1 și Alexandru M. Vlastos în *Ἐργα τοῦ Χίου* t. II p. 96—108.

Acest studiu a făcut impresie în Apus. Interesanta revistă asumpționistă *L'Unité de l'Eglise*, reproducând părțile esențiale ale studiului, pune în frunte-i o notă în care spune: „Din acest studiu reiese că în sec. 17 și 18 relațiile dintre latini și răsăriteni erau altele decât acuma, și nimeni nu se scandaliza în numele principiilor ce interzic comunicatio în sacris. Regulile acelea sunt înțelepte și stricte; dar se pune întrebarea, dacă sunt și aplicabile în toate împrejurările atunci când nu e primejdie de confuziune sau de dispreț. Este oare îngăduit a dori ca urmând linia desemnată de Papi, să se revie la raporturi pe care istoricii le dovedesc cu puțință și de dorit? Alții mai autorizați ca noi să dea răspunsul. Noi rămânem modești istorici obiectivi“.

La fel cu revista asumpționistă închelem și noi aceste rânduri.

Credința și dreptul

Conferența dlui Dr. Valeriu Pop la București

În seria de conferințe, organizată de Agru din Capitală, în marea sală a Fundației Carol, a vorbit Dumineca trecută d. Dr. Valeriu Pop, președintele Agru-lui, f. ministru. Sala a fost arhiplină. Auditoriu select. Nu puțini de altă credință; dovedindu-se și astfel marea utilitate a acestor conferințe. — Tema oratorului a fost cea din fruntea acestor șire. A fost dezvoltată limpede, cu căldură și avânt, așa cum știe să vorbească președintele Agru-lui Succesul a fost peste așteptări. — Redăm în cele ce urmează, mersul de idei al conferinței.

Conferențiarul arată că Asociația Generală a Românilor Uniți (A. G. R. U.) este o asociație creștinească și românească. Ea urmărește: a) îndrumarea vieții publice și particulare potrivit eticii creștine, în sentimentul iubirii de neam și patrie; b) adâncirea vieții sufletești. În atingerea acestor scopuri asociația nu numai că nu face o acțiune de învrăjdire, ci una de înfrățire și apropiere cu toate bisericile creștinești în general, dar mai ales cu biserica soră ortodoxă.

Organizația din Capitală a aranjat un ciclu de conferințe care tind la adâncirea vieții religioase prin lămurirea raporturilor dintre credință și știință, arătate în mod eronat și interesat ca stând dușmănoase față în față. — Se va vedea și în cadrul acestor conferințe că credința și știința nu numai că nu se exclud, ci dimpotrivă știința duce la cunoașterea lui Dumnezeu, astfel că marele învățat Paulescu avea perfectă dreptate zicând: nu „cred în Dumnezeu“ trebuie să zică omul de știință, ci „știu că Dumnezeu este“.

Conferențiarului i-a revenit sarcina de a analiza legăturile între credință și drept.

Omul ca ființă socială e supus unor norme cari reglementează viața colectivității. — Aceste norme (datini, legi) îngrădesc libertatea absolută individuală, îngrădire fără care viața socială nu este cu putință. Această reglementare este un fenomen găsit la toate societățile umane, la cele mai vechi și la cele mai primitive. Ea apare deodată cu ivirea vieții colective însăși.

De unde izvoresc principiile fundamentale de drept și care sunt factorii principali ce determină evoluția dreptului? Iată ceace știința dreptului este datorare să cerceteze.

Conferențiarul arată, cu lux de amănunte, că aproape la toate popoarele normele de drept apar încadrate în normele de credință, îmbrăcate în haina religiei, confundându-se cu aceasta. — Cei mai mulți întemeietori de religie au fost și legiuitori.

Se ocupă în special de Testamentul vechiu (Legealul Moise), evidențind cum această religie pe lângă norme de ordin pur religios, cuprinde un întreg sistem de drept foarte evoluat.

Arată transformarea determinată de creștinism în toate domeniile și demonstrează că această transformare nu a putut să nu înăurească și dreptul. — Arată influența concepției creștine asupra proprietății, familiei, egalității, libertății individuale. — Făcând o paranteză, arată că evul mediu, înfățișat greșit ca epocă de întuneric, în realitate ne-a dat civilizația de astăzi. — Creștinismul din Răsărit și Apus, a realizat în evul mediu creații pe toate tărâmurile cari, apreciate fără prejudecăți, vor continua să stârnească admirația veacurilor viitoare.

Trecând demonstrațiile făcute prin prizma teoriilor: dreptului natural, evoluționismul istoric, materialismul istoric, contractului social și filozofiei moderne a dreptului, conferen-

țiarul ajunge la concluzia că *principiile fundamentale de drept au izvorit din credință, au apărut ca făcând parte din credința religioasă, iar între factorii ideologiei ce determină evoluția dreptului, cel mai de seamă este factorul moral.* Expresie a concepției religioase.

Cea mai perfectă ordine de drept, dacă nu are ca suport concepția morală, nu asigură existența colectivității și nici punerea în practică a dreptului însuși. — Demonstrează această afirmație prin prăbușirea Imperiului roman, care cu toată puterea materială, s'a năruit când resortul moral a slăbit până la anihilare; iar slăbirea a fost în funcție de abandonarea credinței. Conferențiarul termină accetuanđ că *dacă justiția (dreptul) este fundamentul statelor, justiția însăși trebuie să aibe la temelie credința, concepția etică și morală a religiei,* pentru a dănuși și pentru a fi pavăza solidă a societății umane.

La ieslea sfântă!

*Din Iecioară preamărită,
Hristos ni s-a născut!
O mică peșteră zmerită
În iesle i-a dat scut!*

*Păstori cucernici alergară
Să l-se 'nchine Lui,
Iar îngerii în chor cântară
Din slava cerului:*

*„Lui Dumnezeu în veci mărire
În ceriul său preasfânt,
Și între oameni învoire
Și pace pe pământ“ ...!*

*Trei Crai plecați cu scumpe daruri,
Mănați de-un dor ascuns,
Călătorind prin multe valuri,
La peșteră-au ajuns.*

*Intrând zmeriți cu-al lor tezaur,
Adânc s'au închinat,
Cu drag tămăie, zmirnă și aur
Pruncuțului i-au dat.*

*Și — implinindu-și ei solia,
S'au dus în țara lor,
Vestind pe cale bucuria:
„Avem Mântuitor“ !!! ...*

pr. AUREL PAPIU

Din eparhia Orăzii. Duminecă, 18 Decembrie a. c. a fost o zi memorabilă pentru eparhia unită a Orăzii. În această zi s'a făcut, în cadrele unei solemne liturghii arhieriești, oficiată de I. P. S. S. episcopul Valeriu Traian Frențiu, *însăunarea noului prepozit capitular II. Sa Dr. Gheorghe Miculaș, prelat papal, și-a noilor canonici Dr. Ioan Georgescu și Ioan Butean.* La sfârșitul liturghiei, I. P. S. S. a arătat, într'o scurtă cuvântare ocazională, că prin moartea regretatului Ilie Stan și a neuitatului Dr. Iacob Radu, s'a descompletat capitulul nostru catedral și, în urmare a fost nevoie ca scaunele vacante să fie împlinite cu noii titulari. După cari se cetesc decretale de numire ale acestora.

La sfârșitul înălțătoarei solemnități, ia cuvântul II. Sa Dr. Gh. Miculaș, mulțumind I. P. S. Sale pentru atențiunea și bunăvoința părintească dovedită în atâtea rânduri față de capitulul întreg și față de II. Sa în particular. Simte nu numai o mângâiere, ci o adevărată mândrie că e așezat în scaunul pe care l-au ilustrat pe vremuri cărturari și pedagogi distinși ca: Ioan Corneli, Nicolae Borbola, Augustin Luran, Ioan Butean, Florian Stan și Iacob Radu și că face parte dintr'o corporație care a dat mitropolții ca Vancea, episcopi ca: Vulcan, Erdeli, Dobra, Alexi, Pop-Sălăjeanu, Sabo și Al. Potsy, încât capitulul orădan primise odată onorifica

denumire de „seminarium episcoporum“. II. Sa apoi și-a condus, pe rând, colegii în scaunele cuvenite.

În numele noilor capitulari, a mulțumit apoi I. P. S. Sale canonicul-școlar, Dr. I. Georgescu, spunând că, dacă putem folosi chipurile și asemănările lumii acesteia trecătoare pentru înțelegerea și apropierea color veșnice, Cucernicia Sa are impresia că se întâmplă, cel puțin în ceea ce-l privește, o iluzie optică, un fel de miraj, pe care-l descrie și numește în graiul expresiv al Românilor de pe Bărăgan „apa morților“. Acest fenomen de iluzie optică, se știe, arată oaze de viață și verdeață tocmai acolo, unde nu sunt: deasupra regiunilor sterpe și inecate. Pentru a-și justifica și altfel nevrednicia, amintește cuvintele evangheliei: „slugi ne-trebnice; ceea ce eram datori să facem, am făcut“. Dar încă, dacă nu ne facem, cum e de atâtea ori cazul, nici datorii?

În după amiaza aceleiași zile, școala normală unită și cea de aplicație de pe lângă acea școală, au dat o foarte isbutită *serbare de Crăciun* pe scena teatrului „Regina Maria“ din localitate, cu preț de intrare benevol. În fața unei săli pline stup, elevii școlii de aplicație au reprezentat piesele „Moș Ajunul la Burdulea“, „Cel mai frumos dar“ și „Ce să-i dăm lui Isus?“, — iar normaliștii „O noapte de Crăciun“ piesă în 2 acte de Ser. Ionescu, piesă ce cuprinde toate manifestările tradiționale poporului nostru: Cu steaua, Irozii, Cu capra, Cu Sorcova, Buhaiul, Plugușorul și colinzi, mai cu seamă colinzi. De remarcat că distinșii profesori și Preacucernicul Director al acestei școlii, pâr. C. Sabo nu și-au rezervat nici un rol la această serbare. Ei au fost regisorii ei nevăzuți, dar cu atât mai prețuiți. Toate rolurile au fost ale elevilor. Prestațiile lor au fost în adevăr o bucurie de Crăciun pentru părinții, corespondenții și numeroșii spectatori, chiar și de altă origine etnică decât cea românească. Iată o școală vrednică de marea ei tradiție de aproape 150 de ani!

Sărbătoarea Congregației noastre de Surori. Ajunul Nașterii Domnului a prilejit bucurie mare casei Surorilor dela noi, care va fi la toată congregația: s'au făcut investmântări pentru noviciat și s'au reînnoit voturi pentru slujbă credincioasă și pe mai departe în legăturile vieții de călugărie. Asta după 10 zile de exerciții spirituale cu pâr. V. Aftenie.

Rânduiala investmântării și a primirii voturilor se face după arhieraticon, în cadrele sf. liturghii. Pontifică I. P. S. Sa Valeriu al Orăzii, împreună slujind Frații întru Hristos: pâr. canonic Roșianu, pâr. Tăutu, pâr. Aftenie și pâr. Petru Cristea. Fac pe diaconii: pâr. Iuliu Maior și pâr. Ioan Cristea.

Îmbracă haina celor trei voturi monahale profesoarele: Emilia Dragoș, — de aci 'ncolo Sora Iulia și Eufrosina Georgescu, neoconvertă, căreia i-se dă numele de Carmela. — Reînnoiesc voturile făcute cu trei ani în urmă Surorile: Agapia, Iosefina, Emanoila, Cirila, Vincenția și Iacobina. Numeroasa asistență ce se ființase în capela Institutului Recunoștinții anume pentru a fi de față la actele acestea solemne, — remarcăm din mulțime pe pâr. prepozit Iacob Popa, d. prof. Veliciu cu Doamna, domnișoarele Spaniol, Aurora Popa, ș. a. — s'a depărtat profund mișcată dela ceremoniile petrecute până la sfârșit cu atenție încordată și adâncă reculegere.

Mila ceriului să fie cu cele ce s'au dedicat cu totul Domnului, și să se reverse și pe mai departe, din belșug, peste congregația în sânul căreia s'au legăuit și acestea, alătura de atâtea altele, să-și petreacă zilele, în sărăcie, ascultare și perfectă castitate.

Iosif și Maria

Iosif și Maria sunt numele cele mai cunoscute de către toți creștinii. Maria, Preasfântă Fecioară și mamă a aceluia care este Dumnezeu și Om, aleasa Tatălui ca să fie mamă Fiului său intrupat pentru noi și pentru a noastră mântuire; și Iosif fiul lui David, bărbatul drept și sfânt, ales și el ca să fie crescătorul Fiului lui Dumnezeu, care a luat chipul robului.

Dar pe cât de cunoscute sunt aceste două nume sfinte, pe atât de puțin cunoscută ne este istoria vieții lor.

În Evanghelii sunt amintiți puțin de tot și par că numai în treacăt, de către sf. Evangelistii Matei și Luca; dar de altcum tot atât de puțin cunoscută ne este din Evangheliile și istoria Apostolilor. Tot ce știm despre el, știm din tradițiune, din sfinții părinți, deci tot acolo va trebui să căutăm și istoria Preasfintei Fecioare Maria, și a logodnicului ei Iosif.

Evangheliile ne spun despre Preasfânta Fecioară că era din familia lui David și că deși de origine era din Betlehem, atunci când îngerul Gavril îi vestise că va naște pe Mântuitorul lumii, locuia în Nazaret.

Cari vor fi fost cauzele cari au îndemnat această familie să-și părăsească locul originii și să se mute tocmai în nordul Galileii, în obscurul sătuleț Nazaret, Evangelistii nu ne spun, dar ușor le putem deduce.

Aventurierul Irod, ajungând tetrarh al Iudeii (37 a. H.) pentru a-și legitima domnia, căută să-și fabrice o genealogie prin care să se arate descendent al vre-unui rege Iudeu din decursul timpului. Tot el nimici o mulțime de genealogii, mai cu seamă de-a aceluia din familia lui David, iar pe posesorii lor începu a-i persecuta (I. Felten: Storia dei tempi del N. T. Torino, 1913, Vol. I pag. 140 și urm.). Aceste motive vor fi îndemnat pe pacinica familie să părăsească Betlehemul, care se află numai 8 km. dela Ierusalim, și prin urmare înaintea ochilor intoleranței alui Irod, și să se etragă în *Galileia streinilor*, unde primejdia era mai mică.

Despre Fecioara Maria mai aflăm în Evanghelii, că urma pe Isus. A fost cu el în Egipt, l-a căutat prin Ierusalim la etatea de 12 ani când s'a fost pierdut, a fost cu el la nunta din Cana, a căutat să-l scoată din mulțime când muștra cu vorbe aspre pe frunțașii poporului (Iată mama ta și frații tăi te caută!), a stat la picioarele crucii până la ultimul respir al lui, și de pe lemnul crucii de către Fiul său a fost dată în grija lui Ioan Evangelistul.

Mai multe ne spun cărțile apocrife, și anume: Evanghelia apocrifă despre nașterea Mariei ne spune că era singura odraslă alui Ioachim și a Anei. Că la vârsta de trei ani a fost dusă în templul din Ierusalim și dedicată Domnului. Că a rămas în templu până la vârsta de 14 ani, iar între timp părinții îi muriră; și că ieșind din templu, a fost logodită cu Iosif. (Vezi, Dr. Giles, The uncanonical Gospels, London 1852: Evangelium de Nativitate Mariae, pag. 57 și urm.)

În unele scrieri atribuite sf. Dionisie Areopagitul ni-se descrie și figura P. S. Fecioare. Așa d. e. se zice că ar fi fost de statură mijlocie, fata lungăreață, nasul și gura frumoasă, ochii albaștri verzuți, părul blond dar nu roșu, mâinile proporționate, degetele lungi, mersul legănat. Timpul și-l petrecea în rugăciuni și cu lucru de mână: tors, țesut, cusut, etc. Servitoare nu a avut nici odată, ci dânsa făcea totul în casă. Același sfânt zice că el văzându-o, dacă n'ar fi știut cine e, ar fi crezut că e o divinitate căreia se închinau atenienii

(Vezi, U. Maynard, la Sainte Vierge, Paris 1877, pag. 137). Sf. Alfonso M. de Liguori (Le glorie di Maria, Prato 1898) după Petru Crisologul, sf. Bernard și alți scriitori, ne spune că Preasfânta Fecioară când a născut pe Mântuitorul avea 15 ani, iar când a ieșit din această lume avea 74. După acest sfânt scriitor și doctor al bisericii, Maria s'ar fi născut la anul 15 înainte de Hristos. La restignirea Fiului său ar fi avut 48 de ani și ar fi părăsit această viață la anul 59 al erei noastre.

*

Despre Iosif știm și mai puțin. Din Evanghelia după Matei știm că tatăl său se numea Iacob, și că era din familia lui David. Evangelistul Luca, ne spune însă că Iosif era fiul lui Heli. Pentru a împăca aceste două genealogii, s'a scris mult în decursul veacurilor, iar părerea comună a bibliciștilor celor mai de seamă din zilele noastre este că, după legea *leviratului* care era în vigoare la Evrei, că adică dacă un Israelit moare fără urmași, atunci sau fratele mortului, sau rudenia cea mai apropiată să ia în căsătorie pe văduvă iar odrasla născută din această căsătorie să poarte numele mortului și să intre în moștenirea lui. Heli, deci, ar fi murit fără de copii, iar pe văduvă ar fi luat-o în căsătorie fratele său Iacob, care a născut pe Iosif, care însă purta numele lui Heli.

Cazuri de acestea mai aflăm la poporul lui Israel, și nu este exclus să se fi întâmplat așa și cu Iosif și cu cele două genealogii.

În icoanele vechi Iosif este înfățișat ca moșneag bătrân de 70—80 de ani, iar Preasfânta Fecioară cu Isus prunc ca de 2—3 ani în brațe. Se vede că pictorii s'au inspirat din cărțile apocrife, și mai cu seamă din Istoria lui Iosif măiestru lemnar (Vezi, Giles, op. cit. vol. I pag. 1 și urm.), unde se zice că Iosif era bătrân și avea o mulțime de copii. Aceasta însă nu este adevărat. Cercetările mai nouă ne arată cu dovezi destul de grăitoare că Iosif va fi fost mai bătrân decât Preasfânta Fecioară, dar n'a fost moșneag, ci era destulă proporție între acești logodnici (Vezi Maynard, op. cit. pag. 139).

Din Evanghelii nu știm mai mult de atâta că Iosif era om drept, că la porunca îngerului a primit pe Maria ca logodnică, a fugit cu pruncul Isus și cu mama lui în Egipt, și că s'a întors pe timpul domniei lui Archelau.

Câți ani a trăit Iosif în această lume, nu știm, dar probabil că pela anul 30 al erei noastre, nu mai era între cei vii. Aceasta o putem deduce din Evanghelii, unde se spune că în primul an al vieții publice a Mântuitorului (al 15-lea al domniei lui Tiberiu), Isus a fost la nunta în Cana Galileii numai cu mamă-să. Iosif nu este amintit și probabil era mort mai de multă vreme, așa încât trecuse și anul de doliu, atât de strict observat la Israeliți.

La porunca cesarului August, care poruncă după socoteala lui Dionisie Exiguul —, s'a executat la anul 753 dela întemeierea Romei, Iosif și Maria pleară și ei din Nazaret spre cetatea lor de origine Betlehem Iuda, unde își aveau genealogiile familiare. Acolo își declarară avutul și pe membrii familiei pentru recensământ, și tot acolo Preasfânta Fecioară, sosind plinirea vremii, a născut lumii pe Cel așteptat.

Dr. Nicolae Lupu

Aviz. Cu începere dela data de 23 Decembrie 1932 și până la data de 8 Ianuarie 1933 Direcțiunea Generală P. T. T. a aprobat admiterea telegramelor de felicitări cu o reducere de 50%, iar taxele pe cuvânt se calculează după numărul real al cuvintelor, fără minimul prescriș.

Știri mărunte

Oaspe înalt. De Luni seara și până Vineri după masă, Blajul a avut un oaspe ales: pe I. P. S. Dr. VALERIU TRAIAN FRENȚIU, episcopul Orăzii. Înaltul ierarh în răstimpul cât a petrecut aici a sfârșit șase clerici, a investimântat două călugărițe și a primit reînnoirea voturilor alor alte șase Surori.

Personale. Ultimul consistor arhiepiscopesc a făcut următoarele distincții, promoții și numiri în sânul clerului aparținător Arhidiecezei: *Viceprotopozi onorari*, preoții jubilar: pâr. Ioan Pop din Visuia și pâr. Ioachim Langă din Târlău; apoi preoții: pâr. Ioan Becicheri Orlat, pâr. Ioan Dredetian Târgu-Mureș; pâr. Emil Pop Tușin; pâr. Ioan Popeneciu Blăjel; pâr. Vasile Micu Budești; pâr. Teodor Pădureanu Pogăciau; pâr. Vasile Rusu Mociu; pâr. Octavian German Hădăreni; pâr. Victor Aaron Mihalt; pâr. Augustin Folea Boziaș; pâr. Iuliu Busoiu Obreja; pâr. Iosif Bucur Blaj; Romul Pop Aiud. — *Viceprotopop actual*: pâr. Toma Oprean, admin. protop. al Țichindealului. — *Administratori parohiali strămutați*: pâr. Emil Stanislav din Șopteriu la Șinca Veehe; pâr. Iuliu Manu din Fănațe la Mădăraș. — *Neohirotoniți nou rânduiți la parohie*: pâr. Alexandru V. Moldovan la Beșinău; pâr. Gheorghe Nodea la Ticușul Vechiu; pâr. Vasile Ștara la Cerghizel; pâr. Valeriu Gr. Sima la Crăciunel (distr. Odorheiu); pâr. Axente Stanislav la Lissa; pâr. Ioan Tătar la Bădeni.

Preasf. Alexandru al Lugojului în vizitație canonică. Numărul de sărbători al «Sionului Românesc» aduce știrea că Preasf. Nicolescu a cercetat și cele două parohii din districtul Bocșei, pe care încă nu le vizitase: *Vermeșul* și *Isgariul*. Primit la intrarea în hotarele lor de impozante banderii de călăreți, înaltul ierarh a tras la biserică, unde a slujit (Vermeș: sf. liturghie; în Isgariu: binecuvântarea euharistică), și a predicat. Bineventat de autoritățile locale bisericesti (preoții Madincea și Marieșan), didactice (învățătorii Mărgărie și Lugojan) și administrative (notarul Leon Muntean și primarul Miuța Marcu), marele Păstor s'a reîntors, cu sfârșitul tuturor celor de rigoare, la reședința sa, în tovărășia pâr. canonic Dr. Ioan Marianescu, și a pâr. primnotar consistorial Dr. Iuliu Rațiu.

Nouii canonizări și beatificări în perspectivă. Anul ce vine, și care nu-i eschis să fie declarat de Sfântul Părinte an jubilar, împlinindu-se 19 veacuri dela moartea Mântuitorului, se anunță a fi an bogat în canonizări și beatificări. Vor fi trecuți în rândul sfinților: fericitul Andreiu Hubert Fournet, fer. Don Bosco și fer. Bernadeta Soubirous, vizionara dela Lourdes. Ceata fericitilor va primi și ea două podoabe noi în persoana preotului jesuit Iosif M. Pignatelli și a monahei Maria Eufrazia Pelletier, fundatoarea ordinului de călugărițe ale «Bunului Păstor» de Angers.

Locale. Dumineca viitoare, de Anul Nou, va predica în catedrală pâr. Dr. Ioan Collor, canonic mitropolitan, în Vineri la Botezul Domnului pâr. Ion Pop-Câmpeanu, prof. la liceul de băeți.

„Fetița orfană” la Teatrul Național din Cluj. Puțină lume va fi în părțile noastre ardelenene, care să nu cunoască dragălașa creație dramatică a d. Alexandru Lupescu-Melin. A fost jucată doar aproape de două sute de ori la sate și orașe, în lungul și latul pământului românesc; îndeosebi în Ardeal. Mai nou și pe scena Teatrului Național din Cluj, cu muzică de compozitorul N. Oancea și interpretarea excelentă de micile școlărițe și școlăreii dela Școala Primară No. 7. Publicul extraordinar de numeros ce a asistat la reprezentație, a ovaționat înde-

ung pe autorii piesei. Transmitem și noi felicitările noastre îndeosebi dlui Lupeanu, bucuroși de succesul Dsale și totodată și de cinstea ce s'a făcut printr'asta Blajului nostru.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Biserica din Cut a primit din partea Dlui Dr. Camil Velțianu, inspector general de finanțe, următoarea danie: Un potir, disc, steluță, linguriță, lance, toate de aur; precum și 2 icoane mari și frumoase, una reprezentând pe P. C. V. Maria, iar cealaltă pe sf. Nicolae. Pentru acest dar — în valoare de aproape 18,000 Lei, — biserica dăruită îi este mulțumitoare marinosului donator și-i cere dela Cel de sus toată bogăția milelor sale. (Pr. Iosif Cuteanu).

Cărți & Reviste

TOMA DE KEMPIS: Imitațiunea lui Hristos. Trad. după originalul latin. Presa bună Iași 1932. Pagini 239. Prețul 24 Lei.

Traducerea lui Gavril Pop fiind de mult epuizată, și nici de altfel ne mai corespunzând, — în cei privește limba — vremilor de azi, se resimte mult lipsa acestei cărți de aur. »Presa bună« s'a grăbit să umplă acest gol; pentru ceace îi vor fi fi mulțumitori toți iubitorii de scrieri evlavioase. Mai ales că și prețul foarte redus al cărții înlesnește cât mai multora cumpărarea ei. Limba frumoasă în care e redată face să fie celtă cu drag. — Nu se poate recomanda îndeajuns atenției preoțimeii noastre și tuturor asociațiilor religioase.

ISUS. Volum omagial, scos de revista Observatorul. Beiuș. 1932. Prețul: 70 Lei.

E al treilea în seria volumelor omagiale tipărite de Părinții Asumpționiști dela noi. Bogate tustrele în contribuții științifice și literare dintre cele mai valoroase atât din țară cât și din străinătate. Volumul din urmă par'că le întrece pe cele ce i-au premers (Augustin, 1930; Maria, 1931). S'a obținut pentru el și colaborarea Păr. Gervais Quénard, superiorul general al asumpționiștilor. Dintre români cităm pe Înălții Ierarhi Suci al Blajului, Cisar al Bucureștilor, și Nicolescu al Lugojului; alte nume cunoscute: N. Brânzeu, I. Georgescu. Iosif Frolo, N. Lupu, Marta Bibescu, G. Simu etc. Volumul e împodobit și cu 19 ilustrații dintre cele mai interesante, — adevărat album. Luând în considerare că în 1933 se împlinesc 19 veacuri dela moartea Mântuitorului, materialul strâns cu trudă și cu pricepere în această mică enciclopedie cristologică, va fi de cel mai mare folos tuturor creștinilor. Îndeosebi însă preoților, cari suntem siguri că-i vor înlesni cât mai mult cu puțință desfacerea pe care o merită pe deantregul.

PR. OCTAVIAN POPA: Ștefan Mailat, Domnul Făgărășului. Brașov. 1932. Pagini 71. Prețul: 25 Lei.

Studiul păr. Popa e reogândirea fidelă a frământărilor prin cari trecea Ardealul între anii 1502—1550. Evenimentele se înșiră în jurul sbuciumatei vieți a lui Ștefan Mailat, militarul abil și diplomatul iscusit, Român din neam de boieri de dincolo, care prin talentele sale și legăturile ce și-a știut crea în cercurile aristocrației de pe atunci, se ridică până la cele mai înalte demnități ale vieții militare și de stat, până la treapta de Domn al Făgărășului și cărmuitor al întregului Ardeal, în 1540, din încredințarea sultanului Soliman. Unelțirile vrăjmașilor și clipele unei scurte uitări de sine au pus însă, în chip tragic, capăt strălucitei sale cariere. — Am dori mult ca păr. Popa să nu se opriască la acest studiu. Pregătirea de care dă dovadă Sf. Sa, ne îndreptățește să așteptăm și alte lucrări de acest fel.

BIBLIOTECA POPORALĂ A ASOCIAȚIUNII: Numerii 191—197. Sibiu 1932. Prețul fiecărui număr: 5 Lei.

Bătrâna și venerabila »Astră« a continuat și în acest an — acum a 22-a oară — cu publicarea bibliotecii sale pentru popor. Și bună muncă a săvârșit. Cărțile sale cu gust tipărite și selecționate în ce le privește cuprinsul, au dreptul să ocupe loc de cinste pe masa oricărui gospodar. Așa: Ana Victor Lazăr: Bucătăria gospodinei dela sate, cu sfaturile și rețetele ei de mâncări; Ion Agârbiceanu: Pentru temelul țării, — o seamă de gânduri luminoase, pentru lungile seri de iarnă; A. W. Grube: Biografii romane; — figuri caracteristice și instructive din epoca de eroism și de decadentă a Republicii romane; N. I. Dumitrașcu și I. N. Popescu. Dela frații noștri din Muntenia, — snoave, gume și ghicitorii bine alese și bine ticluite; Dr. Iosif Stoichița: Îngrijirea mamei și a copilului mic, — sfaturile cumini și nespuse de trebuincioase ale unui priceput; Ion Pop-Rețeganul: Dascălul Ioniță — mișcătoare povestire din

viața dela țară atât de bine cunoscută autorului, și Petre R. Petrescu: Să luăm aminte! (sfaturi pentru: ziua de azi) — toate se recomandă de sine! Intelectualii dela sate, preoți și învățători, își îndeplinesc o sfântă datorință față de popor, îndemnându-l să între, în rânduri cât mai dese, în cadrele »Asociației« naționale-culturale dela Sibiu.

HORAȚIU C. DEACU: Ziarul unui erou. Gherla. 1930. Pagini 129. Prețul:?

Revăzut și aranjat pentru tipar de d. Alexandru Lupeanu-Melin, acest »ziar« e spovedania, discretă și duioasă, a unui suflet de artist care în loc de fresce și pânze, și-a zăgrăvit impresiile de front rusesc pe file de notes. Nu-i lung răstimpul rânduit profesorului-pictor să-l petreacă folosindu-și clipele de răgaz cu îndeletniciri ca aceasta. Însemnările sale se mărginesc la zilele dintre 12 August — 21 Octombrie 1914, când glonț dușman îl răpune, pe colinele de lângă Iankow, la vrâsta de abia 26 de ani, oprindu-l în plin sbor spre culmile artei, căreia se dedicase cu Trup cu suflet. Pânzele rămase după dânsul arată că odată cu el s'a îngropat un puternic talent zăgrăvicesc. După cum și rândurile »ziarului« său (pag. 11—62) fac mărturia unui suflet delicat, cu rezonanțe fine la toate impresiile vieții.

P. PAUL SEGNERI S. I: Indreptarea păcătoșului. Traducere de Samuil Clain, revăzută de Dr. Iacob Radu. Oradea 1932. Pagini 112. Prețul: 8 Lei.

Autorul, celebrul orator și scriitor bisericesc, supra numit și Cicero al Italiei, e chezeșie îndeajuns pentru valoarea intrinsecă și seriozitatea lucrării, iar tâlcuitorul, vestitul ieromonah dela Blaj, e altă chezeșie pentru frumșeța hainei românești a opusculului acestuia. Titlul cărții lasă îndeajuns să i-se întrevadă cupriusul: pocăința creștină, și însușirile ei pentru că fie într'adevăr de folos sufletelor. Micile îndreptări de limbă ale regretatului Dr. Radu o fac cu atât mai de preț și pentru cetitorul de azi, care nu mai înțelege vre-un cuvânt ori vre-o formă gramaticală de pe vremea traducătorului.

ING. VICTOR PRECUP: Glossa Pădurii. De ce trebuie să îndrăgim pădurea și cum trebuie să o îngrijim. — Bistrița, 1932. — Pg. 173. Prețul:?

O carte frumoasă și utilă. Pădurea noastră dragă, cu taina ei plină de poezie și cu neprețuita bogăție pe care o reprezintă, și-a găsit în fostul inginer al pădurilor mitropoliei din Blaj, acum inspector general silvic, cântărețul și avocatul într'o persoană. În pagini avântate, inspirate de adâncă dragoste și înțelegere pentru frumșeța codrilor noștri, autorul țese tot ce trebuie știut și tot ce trebuie făcut pentru acest minunat izvor de bogăție românească, atât de barbar exploatat uneori, lăsat în părăsire altă dată. — Frumos ilustrată și scrisă de mână competentă, cartea se citește cu plăcere și convingere fără greutate. — Ar fi de dorit, ca autorul să scoată, eventual prin »Astra«, și o broșură pentru popor, în care considerațiile de ordin general ar putea fi ceva mai reduse, greutatea punându-se pe argumentele și sfaturile practice, scrise pe înțelesul tuturor.

E. I. GĂVĂNESCU: Ioan Popovici-Desseanu. Arad. 1932. Pagini 35. Prețul: 25 Lei.

Cel pomenit cu laudă în conferința d. prof. Găvănescu a fost una dintre figuri de cele mai reprezentative ale vieții românești din Aradul veacului trecut, jumătatea a doua. Avocat de probesie, deputat naționalist în camera maghiară și inspector școlar al eparhiei orădene, a luptat cu dârzenie și desinteres, până la moartea sa din 1892, pentru neam și limbă, biserică și școală. Comemorarea organizată de »Ateneul popular oradan« și ținută în 29. XI. 1931 a fost vrednică de amintirea celui evocat. — Broșura d. G. e o placă omagială prilejită de acea comemorare.

Telefonul »Unirii«

Din prilejul sărbătorilor Nașterii Domnului, rugăm pe Dumnezeu să reverse bogăția darurilor sale peste toți colaboratorii, cititorii și prietenii »Unirii«, pe toți făcându-i părtași păcii și bucuriei suprafirești a Crăciunului.

I. Sibiu. Liniștiți, Vă rugăm, pe teribili »Telegraști« ai pravoslaviei bătaioase. Asigurați-i că »Unirea« nu s'a supărat — nevoie mare, — și nici chiar »mică«, pentru elucubrațiile d. Colan privitoare la »frontul unic antimasonic și antibolșevic«. A regretat... lărgimea de vederi a Sibului, care e gata oricând să alerge peste nouă mări și nouă țări spre a se îmbrățișa cu drept-credincioșii anglicani și luterani și bapțiști și pocăiți de toate nuanțele, tipă însă ca din gura șarpelui când se pomește de o colaborare cu noi, într'o cauză de mare înt res național. Asta, probabil, »fiindcă ortodoxia este largă; și cea românească mai largă decât oricare alta«, cum ne asigură »Telegraful« cel mai nou. — Evident. Dacă n'ar fi atât de largă, n'ar încăpea în ea atâtea ciu-

dătenii și bizazerii. Și nu s'ar putea imagina o atitudine atât de originală în chestiuni, cari n'au nimic a face cu fapțul, că biserica noastră merge și ea la Stockholm ori nu. Cu atât mai puțin cu decorațiile pe care le imparte Papa și asupra cărora, spre imensul nostru regret, nici în viitor, se pare, nu-și va ținea de datorie să ia în prealabil avizul »Telegrafului«. — Nu, încă odată, nu ne-am supărat. Argumentarea plină de duh a dlui Colan ne-a amuzat. Cum ne amuză și acuma, când în loc să răspundă la constatările pe cari le-am făcut și cari nu pot fi contestate, în numărul trecut dânsii, cupinși de frigurile păcii, ne strigă, că: »beatissimi provinciali de pe Târnave se supără, mint și insultă«. Tot atâtea drăgălășenii, cari fac dovada imediată că dânsii nu-s provinciali, nu se supără, nu mint și nu insultă. — Să le fie de bine această înaltă ținută morală și literară, care, într'adevăr, e mai mult decât provincială: miroasă a Bizanț!

P. Rechin. Da. Este exact. La congresul general al preoților ortodocși a vorbit și d. A. C. Cuza. A fost rugat, se pare, să ia cuvântul. Nu știm ce va fi spus. D. Racoveanu, în »Cuvântul«, rezumă cuvântarea așa: »a cerut, pur și simplu, aruncarea la coș a Vechiului Testament, pentru cuvântul că ar fi lucru iudovesc«. Ceeace, de altfel, d. Cuza repetă la toate ocaziile, în scris și cu viu grai. Doar, după creștinismul său autentic și ortodoxia sa veritabilă, însuși scopul intrupării Fiului lui Dumnezeu a fost »lupta împotriva iudaismului«. — De sigur, este o oarecare... ciudățenie, că un astfel de creștin a fost rugat să cuvânteze într'un congres preoțesc ortodox. Și mai uluitor este însă efectul pe care l-a produs. D. Racoveanu continuă, anume, așa: »Iar preoțimea întreagă l-a aplaudat furtunos«. Insuși președintele, păr. Partenie, i-a adus omagii. — Să înțeleagă cine poate! Noi ne reținem dela orice comentariu.

Oficiul protopopesc Zălan. Am primit cu mulțumită suma de 4000 Lei. Bodon, Cizer, Crasna și Hurez au fost achitate până la 31. XII. Pentru parohiile Bocșa, Căfeluș și Horvat s'a contat câte 800 Lei fiind achitat până la 31. XII 1931, iar pentru parohiile Recea și Sere-deiu tot câte 800 Lei, fiind astfel ambele achitate până la 31. XII 1932.

M. Tg. Mureș. Confirmăm primirea sumei de 200 Lei. Abonamentul pe 1931, l'am primit prin Librăria seminarului.

Oficiul parohial Căpușul mic. Vă mulțămim pentru suma de 400 Lei ce ne-ăți trimis abonament pe 1932.

Oficiul parohial Marghita. Am primit 277 Lei. Achitat până la 31. XII 1932.

P. Rona. Am primit 150 Lei. Achitat până la 30. VI 1932.

M. Boghiș Chităm primirea abonamentului pe 1931.

Anunț literar

Noul manual de religie pentru cl. I sec. se află la păr. V. Cerghizan, Turda. Prețul (Lei 32 + speșele) se rambursează. Librăriile rabată obișnuit.

In atenția parohilor și curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

GLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. »CĂRAREA FERIRII« aprobată de P. S. S. Episcopul Hosu, legată în celuloid 450; în piele 3—400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. — Medalii de aluminiu pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc. etc.

Cereți prețurant detaliat